

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Lördagen, den 24 November, 1770.

Slutet af N:o 46.

Af med et Utlånst låne vilja företaga Wexelcour-
 sens styrande, under det man supponerar och
 medgeswer underwigt i handelen, tyckes blifwa
 omögeligt och stridande emot sakens natur; ty så
 länge underwigt existerar, måste ju Specie mynt
 utur Riket til des stoppande och uphällande. När
 nu under namn af Wexel - Coursens styrande,
 detta Specie lån därtill användes, så länge nå-
 got där af är qwar, så blifwer det sedan sluteligen
 en Nationens Schuld, som på en gång skal betas-
 las, och drygt kommer efter, utan at Nationen
 därwid något vunnit; emedan under nyhetsandet
 af det representativa rörelse - capitalet, näringsarne,
 enligt Högloff. Secreta Utskottets egna widgå-
 ende, ej kunna winna sin rättas styrka och förkofran.

Det kunde under namn af Wäxel - Coursens
 styrande hända, at Privatas utrikes Schuld blef-
 wo flyttade in på Kronan; Och som Rikets för-
 bindelser altid blefwo, at betala lån - summan i

Aaa

Spe.

Specie mynt tilbakars, oaktadt icke något sådant mynt werkeligen i Riket inkommit; så tyckes där-af öfwungit följa, at wi, i stället för at kalkas och strida intil den mycket både omtalte och önsade realisations puncten, blifwa långt mer än förr därifrån skilde, at jag sålunda för min del fructar, at wi sökte hjälpen där hon intet fins.

Däremot, så snart Realisation blir faststald, och man til des werkställande nyttjar et Utlånst lån, och bringar reelt mynt i rörelsen, så får näringarne straxt sin tresnad och jämnare gång, rörelse-capitalen, sedan det är realiserat blir tillräckeligare, lättheten til penningelån och de gamlas omsättning faciliteras igenom det myntet sådt et stadgat värde, så at alla speculationer, at winna på des förändringar förfalla, hwilket förmodligen hittils undangömt stora capitaler, och kanske en af de större orsaker til stagnationen. En sparsammare hushållning införes, ty ju mera myntet blir värdt, ju räddare blir man därom eller mera active at hushålla därmed, och under det man realiserar, styrer man tillika såkrast Wäxelcoursen, emedan, när Specie mynts rörelsen är begynd, inga speculationer på Wäxelwanglerier kunna existera, efter, då man ej på beursen kan för Banco-seklar få Wärlar, man då kan i Bancoquen få Riksd. för dem.

Om således detta lån-capital användes til realisation, skulle det tillika medföra den förbättring i våra näringar, at Riket därigenom ofelbart på nog så år, kunde medelst exporternes förökande,

öfande, hafwa återwunnit både capital och räntor, som ej är at förmoda, om man endast fäster sig wid den operation, at därmed styra Wärelscoursen; ty så länge den behöfwer styras, är det et tydligt bewis, at antingen Rikets handel är i underwigt, eller at det är en annan magt inom öf, som äger styrka och förmåga, at göra til in-tet alla operationer til coursens styrande, och at man ändock en gång skal nödwändigt widtaga realisafion, såsom det enda medlet til Finance-werkers räddning från des iråkade förwirrade tilstånd.

Af sådana grunder kan jag för min del icke styrka til det projecterade Utrikes lån af 3 millioner Riksd., utan med det uttryckeliga förbehåll, at en realisafion blir genast faststald, och at det endast och allenast därtill får användas, samt i annat fall aldeles afslås.

Beträffande det Inrikes lånet, som Kongl. Maj:it och Kronan lil 40 tunnor guld skulle up-taga och inbetala i Banquen, samt därutur åter få lånas, emot underpant af fastigheter; så finner jag at detta Högtårade Stånds ledamöter i Höglof. Secreta Utskottet med så goda skal det afstyrkt, at jag mig därmed aldeles förenar, och emot den föreslagne Anticipation af Banquen i högsta måtto protesterar.

Medgifwer man at realisafion är nyttig, så är den ock nödwändig; men en sådan Anticipation skulle föra öf helt och hållit från det ändemålet; ty om privata icke sedermera kunde eller wille lem-

na Kronan, woro likwål sedelstocken i en hast med en så drög summa förökad, som Fulla åstadkomma, i min tanke, några bedöfweliga werkingar.

Den Fulla ofelbart förorsaka coursens anseu-
liga stigande öfwer den högd, den efter allmän
klagan redan har: alla våra priser, i synnerhet Ut-
lånska nödwändighets waror, Fulla man til lan-
dets swåra lidande snart se upstegrade, och med
det samma sedelmyntets wårde försämras, så länge
under metallens, at owist bleswo när den stund
kommo, wi mer kunde tänka på realisatjon: åt-
minstone bleswo den dubbel swårare at werkställa,
hwarförutan Kronans inkomster Fulla i samma
mohu blifwa mindre tillräckeliga, som en stigande
cours ökade priset på des behof, at förtiga det
hårda lidande, som löntagarne Fulla därigenom
öfwergå, hwilkas suckan och klagan aldrig Fulla
få någon ånda; i anseende hwartil jag för ingen
del kan tillstyrka eller bifalla et sådant lån. Stock-
holm den 15 Nov. 1769.

Georg Tollstorp,
Borgmästare i Borås.

En 70 låra Man som paatadt rökterhet, flit,
och trågit arbetande, wid des lofliqa Hand-
werk, år 1757 måste undergå det swåra ödet, at,
til sine Creditors förnöjande, afstå all sin egen-
dom, och däribland hūset hwaruti han bodde, bles
wål straxt därpå genom någre ådelssinte Medbor-
gares och råtta wänners hederliqa åtgärd på det
fästet hulpen, at de fins imellan kommo öfwerens
af

at sammanstjuta den summan som huset på Au-
 ction blef inropat för; på det denne Mannen ej
 aldeles skulle blifwa affsuren den lilla nåring som
 han til sin och de sinas nödtrorst omgångseligen
 tarfwade, hålft nästan omögeligt är at för någon
 af den Professionen få lega hus utan odrågelig
 hyra. Detta deras ådelmod blef ej allenast öf-
 werenskommit, utan och werckställt, och då de kom-
 mo til den hederliga Mannen som det köpt, med
 penningar för huset efter Auctions inropet, såg-
 nade han sig öfwer deras christeliga medlidande,
 och affstod huset för Auctions = summan, ehuruwäl
 det war den tiden 2 a 3000 Dal. Smit mer
 wärdt. Desse wänner ingingo sedermera det con-
 tractet med förra egaren, at han emot laglig rän-
 ta för Capitalet af huset, skulle så bebo det sam-
 ma i 3ne år, hwilket de hederligen hållit; men
 som tiden nu nästkommande Påst är till ända lu-
 pen, och någre af desse wälgynnare i anseende til
 egne behof ej längre kunna umbära sine penning-
 gar, ty står denna fattiga Mannen nu åter i för-
 lägenhet om et lån af 2200 Dal. Smit, så framt
 han på sit 72dra år ej skal nödgas gå ifrån hu-
 set. Han anhåller fördenstul hos denna Sta-
 dens Respective Inwånare som kunna bispringa
 nödliande, at blifwa hulpen med ofwannämde
 lån, emot fullkommelig säkerhet i huset, som i
 denna Stadens Brandt- och Försäkrings = cassa
 är affecurerat; warandes det för öfrigt ej ringa
 heder för de 4 af desse wälbetänkte Interessenter,
 at de låfwat låta sine penningar än längre i huset

innestå, för at hjälpa denna mer omtalte gamla Mannen. Skulle någon, antingen ensam, eller och med flere intresserad, wilja af christelig kärlek och medlidande göra berörde lån, så lemna jag widare underrättelse om den nödfälte.

Kundgörelser.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Spannemålgatans Kote. Tisdagen Nwarnebergsgatans Kote. Onsdagen Masthugget och Haga Koten.

Hans Preussiska Maj:ts Geheime. Råd och Öfwerste Lif. Medicus, m. m. Herr Doct. Christian Andreas Cothenius, har uti bref från Berlin, under den 5 sistlidne October anmodat Domprosten här i Staden, Herr Doct. Ekebom, at utdela en liten Summa penningar til hans aflidne Broders Sona-dötrar, Margareta och Friederica, hwilka ock, förmodeligen, lära heta Cothenius. Men, som H. Domprosten icke känner någon af detta namnet, hwarfen i denna Staden, eller lands-orten; så warda de, som behörigen kunna intyga sig vara med ofwannämde Herre i denna förwantskap, härigenom anmodade, at sig hos Herr Domprosten, anmäla, och sine penningar, emot quittance, emottaga.

Som försliden Onsdags första arket af Handlingarna uti så kallade Hus-visitations-Målet, imellan Handels Societets. Fiscalen Herr Laur. Ahlgren, och Målaren Buhrmans Hustru Madam

dame Maria Buhman, af Stakbergſka Tryc-
 keriet utkommit; ty åtvarnas utgifwaren häraf,
 at låta trycka hela switen med dårå utfallande ſlu-
 tetligt Uſlag; på det Allmänheten ej må bliſwa
 bedragen med iſta eller 2dra och 3dje arket, och
 ſedan ej få ſe ſlutet, i hwilket fall man med
 ſål bör begära hwarje arks återbetalning,
 emedan ofullkommelige Handlingar tjena til ingen-
 ting. Imidlertid förmodar man ock at Handels-
 Fiſcalen Ahlgren ej lårer underlåta at förſe deſſe
 Handlingar med nödige Anmärkningar, ſom kun-
 na lånda til ſakens närmare upplyſning.

Allmänheten åtvarnas härmed at ej köpa det
 ringaſte ſom har namn af Handels-wara, utaf
 Målaren Buhmans Huſtru, emedan åſwen des
 Man förliden Onsdags in för Högådle Magi-
 ſtraten nu mera gjordt hånne därtill oberättigad,
 och dåreſt någon hädanefter därmed betrådes, få
 må den ſamma vara ſåker uppå at enligt 1 Cap.
 8 S. Handels-Balken få pligta 10 Dal. S:mt.

Hos Herr Joh. G. Ekman finnes til köps ny-
 ligen ankommit ſammanmalet rågmjöl, uti tunnor
 inpackat, emot billigt pris.

Nyligen inkommen ock flera ſorter, ſmör i ſtör-
 re och mindre fåril, lin, ſalt ore-kött, ore-tun-
 gor, rökt och ſalt flåſk, rökt ſill, grå och hwita
 årter, med flere waror finnas för billige prifer
 hos Handelsmannen Herr P. Bagge junior, bo-
 ende i Herr P. S. Bagges hus wid Stora bomen.

Åſwen finnes på ſamma ſtälle en Stockholms
 kappſlåde klådd med grönt ſchag, och därtill hö-
 digt wål beſlaget ſel-redſkap och tråtommar.

Hos

Hos Handelsmannen Barthengrens Enka, äro 3ne sorter hwetemjöl inlemnade i commission, hwilka sälles emot billigt pris.

Hos Herr Anders Kenlock finnes extra gode stålqvarns mjöl til köps, hwaras prof hos Herr Carl Gust. Swanwik kan erhållas.

Om någon åstundar antaga Dortmundska lotterie commissionen, anmäler han sig hos mig.

Hos Sadelmakaren Herr Joh. Fock, finnes til köps wagnar, chaisar, slädar, Mans och Fruntimmers samt pack- och färre-sadlar, af ärskilliga slag: några slags selar, koffertar, stoppade stolar, canapeer, soffor och ottomaner, wårje- och hirtsfångare-gehång, taste-böcker, puderpungar, kappsäckar, läderåmbar, med mera, alt för billigaste priser.

Fyra tapitserade öfverrum uti et hus wid lilla bomen belägit, äro för en eller 2ne Ungkarlar lediga at hyra, och kunna genast tiltrådas: närmare underrättelse fås af Herr Lorenz Jenssen boende på Holländaregatan.

Uti sifstledne Februarii är med alt folk förordnat wid det så kallade Hocck van Holland et galiot, Skepp benämndt Johan Nuselm och Jacob som fördes af Skeppar Johan Ryberg eller Jean Ryberg. Denna Skeppare skal warit hemma i Sverige och des Moder här i Sverige ännu lefwande. Han har hos Handelsmännen i Rotterdam A. och J. van der Haer, några penningar til godo, som de öfsta des närmaste arfwingar måtte komma til godo.

Tredje arket af Hus-wisitations-målet, blit nästa Onsdag färdigt.